

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 127/2017 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostossa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä korotetaan varsinaisten tulojen arviota nettomääräisesti noin 1,0 mrd. eurolla ja lisätään määrärahoja noin 18,5 milj. eurolla.

Tuloarvioiden korotuksen taustalla on sekä talouden nopea kasvu että eräitä kertaluontoisia tekijöitä, jotka kasvattavat verotulokertymää aiemmin arvioitua suuremmaksi. Merkittävimmät lisäykset koskevat yhteisöveroa (810 milj. euroa) sekä perintö- ja lahjaveroa (200 milj. euroa). Myös arvonnlisäveron ja autoveron tuottoarviota korotetaan yhteensä 180 milj. eurolla.

Lisätalousarvioesityksen keskeinen määrärahamuutos liittyy veteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin, joihin osoitetaan 11,6 milj. euron lisärahoitus. Valiokunta käsittelee tätä tarkemmin jäljempänä momentin 33.50.56 kohdalla.

Vuoden 2017 toinen lisätalousarvioesitys vähentää valtion nettolainanoton tarvetta 1,028 mrd. eurolla. Valtion nettolainanoton arvioidaan olevan tänä vuonna noin 4,4 mrd. euroa ja valtionvelan määrän vuoden 2017 lopussa noin 107 mrd. euroa, mikä on noin 48 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 6/2017 vp
Pääluokka 33

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Veteraanien tukeminen

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta on tyytyväinen hallituksen esitykseen, jolla veteraanipalveluiden määrärahaan ehdotetaan 11,6 milj. euron korotusta. Tämän lisäyksen myötä rintamaveteraanien kuntoutukseen ja avopalveluihin on käytettävissä tänä vuonna yhteensä 52,9 milj. euroa.

Itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi veteraanimäärärahoja korotettiin jo vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa 20 milj. eurolla. Hyväksyessään mainitun talousarvion eduskunta edellytti lisäksi, että hallitus seuraa veteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin osoitettujen määrärahojen riittävyyttä ja palvelujen toimivuutta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin, jotta kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus päästä heille tarkoitettujen palveluiden piiriin (VaVM 35/2016 vp — HE 134/2016 vp, HE 249/2016 vp).

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrärahatarve on osoittautunut ennakoitua suuremmaksi. Tämä aiheutuu suurelta osin siitä, että kunnat ovat järjestäneet veteraanipalveluja aiempaa tehokkaammin ja näin useammat veteraanit ovat päässeet palvelujen piiriin. Jotta palvelujen saatavuus voidaan turvata myös loppuvuoden aikana, on määrärahakorotus tarpeellinen ja perusteltu. Valiokunta pitää hyvänä myös sitä, että määräraha on tarkoitettu kohdentaa pääosin kotiin vietäviin palveluihin, millä voidaan osaltaan tukea kotona asumista.

Valiokunta ottaa kantaa ensi vuoden veteraanimäärärahojen riittävyyteen käsitellessään vuoden 2018 talousarvioesitystä (HE 106/2017 vp). Valiokunta korostaa kuitenkin jo tässä yhteydessä, että veteraanipalveluiden rahoitus on turvattava itsenäisyyden juhluvuoden päätöksen hengen mukaisesti myös ensi vuonna siten, että kaikilla veteraaneilla on mahdollisuus päästä veteraanipalveluiden piiriin.

YHTEENVETO

Hallituksen esityksessä ehdotetaan määrärahoihin 18 547 000 euron lisäystä, tuloarvioihin (pl. nettolainanotto ja velanhallinta) 1 046 637 000 euron lisäystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan 1 028 090 000 euron vähennystä.

Valiokunnan mietintö VaVM 6/2017 vp

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvin vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio, ensimmäinen ja toinen lisätalousarvio huomioon ottaen 55 814 230 000 euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 127/2017 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi.

Eduskunta päättää, että vuoden 2017 toista lisätalousarviota sovelletaan 20.10.2017 alkaen.

Helsingissä 6.10.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Krista Kiuru sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Mats Nylund r
jäsen Aila Paloniemi kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk (osittain)
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Maria Tolppanen sd
jäsen Matti Torvinen si
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ozan Yanar vihr
varajäsen Li Andersson vas (osittain)
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Anne Kalmari kesk
varajäsen Martti Mölsä si (osittain)
varajäsen Eero Suutari kok (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko

Valiokunnan mietintö VaVM 6/2017 vp
Vastalause sd, vihr, vas

VASTALAUSE sd, vihr, vas

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Veteraanien tukeminen

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot

Rintamaveteraanien kuntoutukseen ja palveluihin on varattu vuoden 2017 talousarviossa yhteensä 41,3 miljoonan euron määräraha, josta 37,7 miljoonaa on momentilla 33.50.56 ja 3,6 miljoonaa on momentilla 33.50.57. Kuntoutustoimintaan ja palveluihin varatut määrärahat ovat jo pitkään olleet alimitoitettut.

Nyt ehdotettu 11,6 miljoonan euron lisäys rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan perustuu kunnille toukokuussa 2017 tehtyyn seurantakyselyyn vuoden 2017 talousarvion määrärahan riittävyydestä. Kuntien arvion mukaan määräraha ei ole riittävä kaikkien palveluita tarvitsevien veteraanien pääsemiseksi kuntoutuksen piiriin. Ehdotetun lisäyksen määrä perustuu kuntien ilmoittamaan määrärahatarpeeseen.

Lisäys on näin ollen tarpeellinen ja perusteltu. Huoli määrärahan riittävyydestä on lisäyksen jälkeenkin todellinen. Ehdotettavan lisäyksen määrä perustuu kuntien arvioon toukokuussa 2017, jolloin määrärahatarpeet eivät olleet vielä täysin ennakoitavissa, koska veteraaneille tehty palvelutarpeen arvioinnit olivat osin kesken. Lisämäärärahan tarve olisi todennäköisesti hallituksen esityksen perustana olevia laskelmia suurempi, mikäli kustannusten arviointi olisi tehty kunnissa esimerkiksi vasta heinäkuussa 2017.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus varaa riittävät määrärahat veteraanien kuntoutukseen ja kotiin vietäviin palveluihin ja arvioi jatkossa määrärahojen tason todellisen tarpeen mukaan.

Valiokunnan mietintö VaVM 6/2017 vp
Vastalause sd, vihr, vas

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2017 toiseksi lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että edellä ehdotettu lausuma hyväksytään.

Helsingissä 6.10.2017

Krista Kiuru sd
Pia Viitanen sd
Maria Tolppanen sd
Timo Harakka sd
Li Andersson vas
Ozan Yanar vihr